

**Program Wychowawczo -Profilaktyczny
Szkoły Podstawowej w Sobianowicach
im. Tadeusza Kościuszki
na lata 2017 - 2021**

„Jesteśmy szkołą przyjazną rodzinie, bliską uczniowi, który znajdzie w nas wychowawców – mistrzów, przyjaciół oddających swój czas, zapał, wiedzę, serce, chcących służyć innym, wypełniać swoje powołanie. Chcemy uczyć i wychowywać, kształtować młodego człowieka, opierając się na zasadach chrześcijańskich, ponadczasowych, skierowanych na dobro i szczęście człowieka”.

SPIS TREŚCI

- I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU I WSTĘPNA IDENTYFIKACJA PROBLEMU
- II. PODSTAWY PRAWNE
- III. WIZJA I MISJA SZKOŁY
- IV. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY
- V. UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY
- VI. CELE PROGRAMU
- VII. ZADANIA PROGRAMU
- VIII. ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z RODZICAM
- IX. TRYB POSTĘPOWANIA W TRUDNYCH SYTUACJACH- PROCEDURY POSTĘPOWANIA
- X. EWALUACJA PROGRAMU:
- XI. WYKAZ LITERATURY
- XII. ZAŁĄCZNIKI

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Najważniejszym celem kształcenia w Szkole Podstawowej w Sobianowicach jest dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny.

Realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szerokorozumianego sukcesu. Zaspokajając jego potrzeby, wszyscy nauczyciele, którzy są także wychowawcami kształtują samodzielne myślenie uczniów, budują wzajemne zaufanie, uczą otwartości na drugiego człowieka, wskazują jak radzić sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi. Wprowadzają wartości i normy sprzyjające postawom etycznym, zdrowemu stylowi życia.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem szkolnym, nauczycielami świetlicy, pielęgniarką szkolną, pozostałymi pracownikami szkoły, a przede wszystkim przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym w zależności od stanu zasobów, potrzeb uczniów.

Przy opracowaniu Programu Wychowawczo - Profilaktycznego uwzględniono:

- obserwacje,
- konsultacje z rodzicami, nauczycielami,
- ankiety skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników szkoły (nie będącymi nauczycielami) przeprowadzone na początku roku szkolnego 2017/2018.
- raport z ewaluacji wewnętrznej w roku szkolnym 2016/2017- „Kształtowane są podstawy i respektowane normy społeczne”.
- analiza dokumentacji
- informacje z przeprowadzonych lekcji wychowawczych na temat : „Moja skala wartości”.
- czynniki chroniące (wspierający i opiekuńczy rodzic, bezpieczna i stabilna rodzina , pozytywne postrzeganie własnej osoby, kompetencje i umiejętności społeczne, prawidłowy styl radzenia sobie

w różnych sytuacjach, przyjazny klimat w szkole, sukcesy edukacyjne, okazje do osiągnięć, niezgoda na przemoc, dobry stan zdrowia fizycznego, poczucie przynależności, dostępność do pomocy i wsparcia ze strony odpowiednich służb społecznych).

- czynniki ryzyka (niewielkie umiejętności społeczne, niska samoocena, impulsywność, słabe zdrowie, negatywne wzorce ról społecznych w otoczeniu, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, zaniedbanie w dzieciństwie, surowa dyscyplina lub jej brak w domu, odrzucenie przez rówieśników, dokuczanie rówieśnicze, niepowodzenia szkolne, brak stabilizacji ekonomicznej, rozpad rodziny, niekorzystne warunki socjoekonomiczne)
- Arkusz zbiorczy do badania klimatu społecznego szkoły za pomocą ankiety (załącznik 1).

Zgodnie ze wskazaniami MEN działalność wychowawczo - profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferach:

a) *fizycznej* - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;

b) *psychicznej* - ukierunkowanej na poznawanie i akceptowanie siebie, zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;

c) *społecznej* - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;

d) *aksjologicznej* - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

II. PODSTAWY PRAWNE

- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (dz. u. poz. 59)*

Art. 26. 1. Szkoły oraz placówki, o których mowa w art. 2 pkt 3–5, 7 i 8, realizują program wychowawczo- profilaktyczny obejmujący:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, oraz
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Art. 84. 1. Rada Rodziców może występować do dyrektora i innych organów szkoły lub placówki, organu prowadzącego szkołę lub placówkę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny z wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach szkoły lub placówki.

2. Do kompetencji Rady Rodziców, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, należy:

- 1) uchwalanie w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26;
- 2) opiniowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 56 ust. 2;
- 3) opiniowanie projektu planu finansowego składanego przez dyrektora szkoły.

3. Jeżeli Rada Rodziców w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego nie uzyska porozumienia z Radą Pedagogiczną w sprawie Programu Wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26, program ten ustala dyrektor szkoły lub placówki w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny. Program ustalony przez dyrektora szkoły lub placówki obowiązuje do czasu uchwalenia programu przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną.

4. W szkołach i placówkach, w których nie tworzy się rad rodziców, program wychowawczo-profilaktyczny szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26, uchwała rada pedagogiczna.

5. W szkołach i placówkach publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne oraz w szkołach i placówkach niepublicznych program wychowawczo-profilaktyczny szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26, ustala organ wskazany w statucie szkoły lub placówki.

- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, (Dz. U. z 2017r. poz. 356).*

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - art.72*
- *Konwencja o Prawach Dziecka - art.3, art.19, art.33*
- *Statut Szkoły (ewaluowane na bieżąco zgodnie z rozporządzeniami MEN).*
- *Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 roku w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.*

III. WIZJA I MISJA SZKOŁY

Wszystkie dzieci są równe i muszą być traktowane z jednakowym szacunkiem i miłością. Każdy uczeń w naszej szkole będzie miał równe szanse harmonijnego i wielostronnego rozwoju. Będzie dobrze przygotowany do dalszej nauki. Opieka i pomoc, rozkwit zainteresowań i talentów przyczynią się do sukcesu wszystkich naszych dzieci na miarę ich możliwości. Będziemy wspomagać rodziców w ich roli wychowawczej i opiekuńczej. Staniemy się ośrodkiem kultury w naszej wsi.

Nasze zasady szkolne:

- szanujemy siebie i innych w szkole i poza szkołą,
- poznajemy siebie nawzajem,
- zachowujemy się kulturalnie (nie używamy wulgarnych słów, nie rozwiązujemy problemów bójką),
- dbamy o ład i porządek na terenie szkoły i wokół budynku,
- nie niszczymy wyposażenia szkoły, prac na korytarzu i wszystkich pomocy dydaktycznych,

- przychodzimy punktualnie na zajęcia, a w czasie przerw zachowujemy się odpowiednio,
- staramy się pilnie i systematycznie uczyć,
- czynnie uczestniczymy w życiu szkoły (bierzemy udział w uroczystościach szkolnych, kółkach zainteresowań, konkursach),
- wykorzystujemy różne źródła informacji do poszerzenia swojej wiedzy, zdolności i umiejętności,
- powiadamy dyrektora szkoły lub innych pracowników szkoły o zauważonych usterkach bądź zagrożeniach – mówienie o tym, że komuś dzieje się krzywda nie jest skarżeniem czy donosicielstwem!

IV. SYLWETKA ABSOLWENTA

Nasz absolwent:

- ✓ Posiada wiadomości i umiejętności umożliwiające mu kontynuację nauki.
- ✓ Zna i stosuje normy zachowań w społeczeństwie.
- ✓ Umie pracować nad własną osobowością w oparciu o uniwersalny system wartości.
- ✓ Rozwija swoje zainteresowania i pasje.
- ✓ Potrafi wyrażać swoje poglądy.
- ✓ Jest asertywny- umie odmawiać w sytuacji zagrożenia.
- ✓ Właściwie reaguje w sytuacji przemocy oraz sam nie jest agresywny względem innych ludzi.
- ✓ Dbą o własny rozwój duchowy, jest wrażliwy na piękno.
- ✓ Docenia i szanuje dorobek ludzkości w dziedzinie kultury i sztuki.
- ✓ Zna wartość i umie dbać o zdrowie psychiczne i fizyczne.

V. UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

SZKOŁY:

a) Uczniowie:

- potrafią konstruktywnie radzić sobie z własnymi emocjami, dbać o zdrowie psychiczne, wybierają właściwe sposoby komunikacji z otoczeniem, znają zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych,
- przewidują zagrożenia i niebezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych,
- rozumieją pojęcie i stosują zasady zdrowego stylu życia,
- uświadamiają sobie znaczenie prawidłowego odżywiania dla zdrowia,
- wiedzą o szkodliwości używek,
- poznają zasady racjonalnego żywienia,
- wybierają właściwe formy wypoczynku,
- potrafią planować własne zajęcia,
- poznają zasady postępowania w sytuacjach zagrożenia, udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w różnego rodzaju wypadkach,
- potrafią znaleźć pomoc w przypadku różnych problemów życiowych,
- znają konsekwencje niebezpiecznych zachowań,
- znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej,
- potrafią budować podmiotowe relacje z innymi, oparte na szacunku, akceptacji i zrozumieniu,
- potrafią w sposób konstruktywny rozwiązywać konflikty,
- potrafią budować system wartości, rozpoznają podstawowe wartości,
- posiadają poczucie tożsamości narodowej, wiedzą jak stać się dobrym obywatelem swego kraju,
- znają i wykorzystują w praktyce podstawowe zasady posługiwania się komputerem i technologią informacyjną.

b) Nauczyciele:

- podnoszą swoją wiedzę i doskonalą swoje kompetencje wychowawcze poprzez udział w szkoleniach Rady Pedagogicznej, warsztatach i innych formach doskonalenia zawodowego,
- wspierają rodziców w wychowaniu,
- inicjują i kierują procesem grupowym w klasie i w całej szkole,
- podejmują konkretne działania mające na celu realizację zadań Programu Wychowawczo - Profilaktycznego,
- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie,
- znają potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania,
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu,
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą,
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią,
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

c) Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka,
- znają i akceptują program wychowawczo - profilaktyczny proponowany przez szkołę,
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa,
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach,
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły,

- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci (np. czuwają nad bezpiecznym korzystaniem z Internetu),
- korzystają z rad i pomocy wychowawcy.

VI. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Kształtowanie osobowości młodego człowieka, tak aby potrafił on zadbać o swój rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny, umiał poradzić sobie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia, miał poczucie własnej wartości i był odpowiedzialny za własne zdrowie.

Cele szczegółowe:

1. Kształtowanie umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych.
2. Rozwijanie umiejętności społecznych umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie w relacjach międzyludzkich.
3. Uczenie norm i wartości oraz ich uporządkowanie.
4. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i właściwego zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych. Kształtowanie umiejętności samodzielnego, codziennego dbania o własne bezpieczeństwo.

VII. ZADANIA WYCHOWAWCZO -PROFILAKTYCZNE

Cel szczegółowy nr 1 - OBSZAR ZDROWIE

Kształtowanie umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych.

KLASY I- III ZADANIA	Odpowiedzialni /główni realizatorzy	Czas realizacji
Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i	pielęgniarka szkolna, wychowawcy	Cały rok wg programu

innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia.		
Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej.	pielęgniarka szkolna, wychowawcy	Cały rok wg programu
Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku.	Wychowawcy	Cały rok wg programu
Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.	Wychowawcy, Pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok wg programu
Rozwijanie zdolności do samorealizacji, samokontroli i panowania nad emocjami.	Wychowawcy, Pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok wg programu

KLASY IV- VI ZADANIA	Odpowiedzialni /główni realizatorzy	Czas realizacji
Poznanie zasad dotyczących higieny osobistej, zdrowego żywienia i higieny pracy ucznia.	Nauczyciel przyrody i biologii, pielęgniarka szkolna, wychowawcy	Cały rok wg programu
Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomość mocnych i słabych stron.	Wychowawcy, Pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok wg programu
Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy i porad kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny.	Wychowawcy, Pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok wg programu
Radzenie sobie ze stresem i napięciem.	Wychowawcy, Pedagog szkolny,	Cały rok wg programu

	psycholog szkolny	
Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.	Wychowawcy klas, nauczyciel wychowania fizycznego	Cały rok wg programu
Wdrażanie do aktywnych form spędzania wolnego czasu.	Wychowawcy klas, nauczyciel wychowania fizycznego	Cały rok wg programu

KLASY VII-VIII ZADANIA	Odpowiedzialni /głównirealizatorzy	Czas realizacji
Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.	Wychowawcy klas, nauczyciel WDŻ, nauczyciel biologii	Cały rok wg programu
Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości.	Wychowawcy	Cały rok wg programu
Kształtowanie umiejętności zdrowego stylu życia, odżywiania wypoczynku. Rozwijanie umiejętności gospodarowania czasem.	Wychowawcy klas, nauczyciel biologii, nauczyciel WDŻ	Cały rok wg programu
Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określenie osobistego potencjału.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Definicja substancji psychoaktywnej, zapoznanie ze szkodliwym wpływem substancji na organizm człowieka.	Psycholog, pedagog szkolny, wychowawcy	Cały rok wg programu

Cel szczegółowy2- OBSZAR RELACJE

Rozwijanie umiejętności społecznych umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie w relacjach międzyludzkich.

KLASY I - III ZADANIA	Odpowiedzialni /głównirealizatorzy	Czas realizacji
Zwiększenie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Rozwijanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok wg programu
Uczenie umiejętności komunikacji interpersonalnej oraz empatii.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Kształtowanie umiejętności nawiązywaniu, podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej.	Wszyscy nauczyciele Pedagog szkolny, Psycholog szkolny	Cały rok wg programu

KLASY IV - VI ZADANIA	Odpowiedzialni /głównirealizatorzy	Czas realizacji
Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.	Wychowawcy klas	Cały rok wg programu
Kształtowanie pozytywnych relacji	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg

między rówieśnikami.		programu
Budowanie postawy szacunku i zrozumienia dla innych ludzi.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażania swoich opinii, przekonań, poglądów i potrzeb Uczenie umiejętności autoprezentacji.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok wg programu
Uczenie sposobów rozwiązywania konfliktów w grupie rówieśniczej.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok wg programu

KLASY VII - VIII ZADANIA	Odpowiedzialni /głównirealizatorzy	Czas realizacji
Rozwijanie umiejętności budowania więzi z innymi.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Doskonalenie umiejętności komunikacyjnych, rozwiązywania sytuacji konfliktowych.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok wg programu
Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych.	Wychowawcy klas	Cały rok wg programu
Rozwijane potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Wykształcenie empatycznych postaw i zachowań uczniów w grupie rówieśniczej.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Wykształcenie umiejętności wystąpień publicznych.	Psycholog szkolny, wychowawcy	Cały rok wg programu

Cel szczegółowy nr 3 - OBSZAR KULTURA

Uczenie norm i wartości oraz ich uporządkowanie.

KLASY I - III ZADANIA	Odpowiedzialni - /główni realizatorzy	Czas realizacji
Nauka rozumienia norm i wartości. Zastosowanie metody kontraktów klasowych i przedmiotowych.	Wychowawcy klas	Cały rok wg programu
Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność .	Wychowawcy klas,	Cały rok wg programu
Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innejnarodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.	Pedagog szkolny, psycholog szkolny, wychowawcy klas	Cały rok wg programu
Budowanie systemu wartości- przygotowanie do rozpoznawania podstawowych wartości.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Zachowanie tożsamości narodowej we	Wszyscy nauczycie	Cały rok wg

wspólnocie. Wychowanie w duchu tolerancji.		programu
Rozwijanie kompetencji czytelniczych.	Nauczyciel bibliotekarz	Cały rok wg programu

KLASY IV - VI ZADANIA	Odpowiedzialni /głównirealizatorzy	Czas realizacji
Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw.	Wychowawcy klas	Cały rok wg programu
Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.	Nauczyciel historii, wychowawcy klas	Cały rok wg programu
Kształtowanie umiejętności poprawnego rozumienia praw człowieka/dziecka.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Rozwijanie kompetencji czytelniczych.	Nauczyciel bibliotekarz, nauczyciel języka polskiego	Cały rok wg programu

KLASY VII - VIII ZADANIA	Odpowiedzialni /głównirealizatorzy	Czas realizacji
Wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu wspólnoty lokalnej, w imprezach regionalnych.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu

Organizowanie imprez na rzecz szkoły i środowiska.		
Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają.	Wychowawcy klas	Cały rok wg programu
Zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb psychoemocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami, zasadami.	Wychowawcy klas Psycholog, pedagog szkolny	Cały rok wg programu
Rozwijanie zainteresowania książką w wersji papierowej, elektronicznej.	Nauczyciel bibliotekarz	Cały rok wg programu

Cel szczegółowy 4 - OBSZAR BEZPIECZEŃSTWO

Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i właściwego zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych. Kształtowanie umiejętności samodzielnego, codziennego dbania o własne bezpieczeństwo.

KLASY I - III ZADANIA	Odpowiedzialni -/ główni realizatorzy	Czas realizacji
Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia.	Wychowawcy klas	Cały rok wg programu

Kształtowanie świadomości negatywnego wpływu długiej i nadmierowej pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów.	Wychowawcy klas	Cały rok wg programu
Doskonalenie warunków bezpiecznego funkcjonowania ucznia w szkole i poza nią.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Odróżnianie dobra od zła Przeciwdziałanie dokuczaniu rówieśniczemu.	Wszyscy nauczyciele Pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok wg programu
Poznanie zasad udzielania pierwszej pomocy.	Wychowawcy klas	Cały rok wg programu

KLASY IV - VI ZADANIA	Odpowiedzialni /głównirealizatorzy	Czas realizacji
Rozwijanie umiejętności dbania o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.	Wychowawcy klas	Cały rok wg programu
Rozwijanie symptomów szkodliwości nadużywania komputera, Internetu, mediów. Poznanie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń elektronicznych (telefonów komórkowych,	Pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok wg programu

tabletów, itp.)		
Rozwijanie świadomości praw osobistych, w tym prawa do prywatności. Szczególnie zaś prawa do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznawanych w sieci.	Wychowawcy klas Nauczyciel informatyki	Cały rok wg programu
Kształtowanie postaw odrzucających przemoc oraz umiejętności nieagresywnego, asertywnego zachowywania się w sytuacjach konfliktowych i problemowych.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok wg programu
Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi przykrymi emocjami oraz zachowaniami agresywnymi.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności niezbędne do racjonalnych zachowań w obliczu różnych zagrożeń.	Nauczyciel techniki	Cały rok wg programu

KLASY VII - VIII ZADANIA	Odpowiedzialni/ główni realizatorzy	Czas realizacji
Doskonalenie umiejętności szacowania ryzyka sytuacyjnego, rozpoznawanie nietypowych sygnałów niebezpieczeństwa.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Dostarczanie wiedzy na	Wychowawcy klas,	Cały rok wg

temat zdrowotnych, prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.	Pedagog szkolny, psycholog szkolny	programu
Wypracowanie zasad bezpiecznego korzystania z sieci, z naciskiem na bezpieczeństwo w społecznościach internetowych.	Nauczyciel informatyki Psycholog szkolny	Cały rok wg programu
Rozwijanie umiejętności przewidywania skutków swoich działań i innych osób oraz zapoznanie ze sposobami radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok wg programu
Doskonalenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy w przypadkach zagrożenia zdrowia człowieka.	Nauczyciel techniki	Cały rok wg programu

Nasza placówka prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Działalność ta odbywać się będzie w poprzez następujące metody/środki pracy

- prelekcje dla rodziców/uczniów /nauczycieli,
- prezentacje multimedialne,
- zajęcia warsztatowe,
- treningi umiejętności wychowawczych, interpersonalnych i twórczości,
- szkolenia,

- projekty edukacyjne,
- udział w spektaklach teatralnych/ festynach
- uroczystość rozpoczęcia i zakończenia każdego roku szkolnego,
- demokratyczne wybory do Samorządu Uczniowskiego,
- pasowanie na ucznia klasy I, zaproszenie do biblioteki szkolnej
- pasowanie na czytelnika,
- obchody Dnia Edukacji Narodowej,
- obchody Odzyskania Niepodległości,
- obchody uchwalenia Konstytucji –3Maja,
- Mikołajki,
- Andrzejkki,
- Dzień Patrona Szkoły,
- powitanie wiosny wraz z tradycją topienia Marzanny,
- pożegnanie lata,
- spotkania z okazji:
 - Dnia Babci i Dziadka,
 - Dnia Kobiet,
 - Dnia Matki,
- obchody Dnia Dziecka.
- kultywowanie tradycji świątecznych:
 - spotkanie opłatkowe i wigilie klasowe,
 - wykonywanie ozdób świątecznych i strojenie choinki,
 - Jasełka,
 - spotkanie Wielkanocne,
- pożegnanie absolwentów.
- Dzień Sportu:
- rozgrywki międzyszkolne,
- konkursy o tematyce historycznej kształtujące postawy patriotyczne i obywatelskie zgodnie z przyjętym i opracowanym harmonogramem,
- konkursy plastyczne, muzyczne, konkursy wiedzy,
- aktywne włączanie się w lokalne i ogólnopolskie akcje społeczne:
 - apele, na których omawiane są sprawy bieżące szkoły,

- sprzątanie Świata,
- akcje charytatywne,
- wycieczki i rajdy zgodnie z przyjętym i opracowanym harmonogramem.
- zabawy szkolne pod hasłem „Potrafimy się kulturalnie bawić”
 - zabawa Andrzejkowa,
 - zabawa Karnawałowa,
 - inne działaniaorganizowane z inicjatywy Samorządu Uczniowskiego,
- wyjazdy do kina, muzeum, teatru,
- udział w przyjezdnych teatrzykach przekazujących treści humanistyczne, ekologiczne, historyczne itp.
- spotkania z ciekawymi ludźmi.
- Programy wychowawczo - profilaktyczne, między innymi: „Spójrz inaczej”.

VIII. ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z RODZICAMI

Rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach kształcenia i wychowania dzieci. Współpraca z rodzicami w zakresie działalności wychowawczej szkoły opiera się na:

1. Zapoznaniu rodziców z projektem Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły i zatwierdzeniu przez Radę Rodziców jego treści.
2. Określaniu i współdecydowaniu o celach edukacyjnych szkoły (ankiety ewaluacyjne, spotkania rodziców z nauczycielami, spotkania Rady Rodziców z Dyrektorem Szkoły).
3. Współdziałaniu z nauczycielami i wychowawcami w realizacji zadań wychowawczych, opiekuńczych i działaniach na rzecz szkoły.
4. Pomocy rodzicom w ich działaniach wychowawczych wobec dzieci, poprzez psychoedukację, profilaktykę i terapię pedagogiczną.
5. Współdecydowaniu o organizacji świąt, uroczystości, imprez szkolnych i klasowych.
6. Stworzeniu warunków do szczerych, życzliwych i rzeczowych kontaktów nauczycieli z rodzicami.

7. Umożliwianiu i ułatwianiu kontaktów rodziców z instytucjami i specjalistami świadczącymi kwalifikowaną pomoc w rozpoznawaniu potrzeb i trudności oraz zainteresowań i szczególnych uzdolnień uczniów.
8. Zaangażowaniu szkoły w organizowanie pomocy finansowej i materialnej rodzinom ubogim oraz profilaktycznej i terapeutycznej rodzinom patologicznym.
9. Podejmowaniu działań na rzecz pozyskiwania funduszy niezbędnych dla wspierania działalności szkoły, a także ustalaniu zasad użytkowania tych funduszy.
10. Organizowaniu działalności mającej na celu kształtowanie kultury pedagogicznej w rodzinie, szkole i środowisku lokalnym.

WSPÓŁPRACA Z ŚRODOWISKIEM LOKALNYM:

- pomoc w oddziaływaniach profilaktycznych i wychowawczych:

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
2. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Lublinie
3. Policja
4. Gmina Wólka,
5. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wólce
6. Gminna Biblioteka Publiczna w Wólce
7. Inne instytucje współpracujące ze szkołą przy realizacji programu (poradnie specjalistyczne, organizacje pozarządowe i instytucje wspierające działania ekologiczne i promujące zdrowy styl życia)

IX. TRYB POSTĘPOWANIA W TRUDNYCH SYTUACJACH- PROCEDURY POSTĘPOWANIA

I. Procedura postępowania w przypadku agresji słownej (obgadywanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, obrażanie, straszenie, grożenie)

1. Rozmowa z ofiarą i sprawcą przemocy przeprowadzone przez wychowawcę klasy,
a w przypadku jego nieobecności przez pedagoga szkolnego (diagnoza problemu).
2. Ustalenie sposobu rozwiązania problemu.
3. Wybór właściwej sankcji, którą poniesie sprawca w związku z przekroczeniem normy.

4. W przypadku powtarzania się zachowań niepożądanych odnotowanie zdarzenia w zeszytach kontaktów i zeszytach uwag, powiadomienie pedagoga szkolnego.

5. W sytuacjach szczególnie przykrych dla ofiary przemocy:

a) Natychmiastowe wezwanie rodzica sprawcy w celu nawiązania współpracy i zmiany zachowania dziecka,

b) Powiadomienie rodziców ofiary. Udzielenie dziecku wsparcia i pomocy pedagogiczno-psychologicznej,

c) Powiadomienie pedagoga i dyrekcji szkoły,

6. W przypadku braku poprawy zachowania sprawcy i narastania problemu:

a) nawiązanie współpracy z rodzicami,

b) zorganizowanie zajęć (godzina wychowawcza, ścieżki przedmiotowe, zajęcia pozalekcyjne), podczas których zostanie zdefiniowany problem i wypracowany sposób radzenia sobie z nim w zespole klasowym,

c) objęcie dziecka zajęciami socjoterapeutycznymi,

d) wykonanie przez sprawcę pracy związanej z rodzajem zachowania (np. napisanie artykułu do szkolnej gazetki, wykonanie plakatu, gazetki ściennej).

II. Procedura postępowania w przypadku przemocy fizycznej (pobicie, kopanie, szarpanie, popychanie, plucie i inne)

1. Rozmowa z ofiarą i sprawcą przemocy przeprowadzona przez wychowawcę klasy,

a w przypadku jego nieobecności przez pedagoga szkolnego (diagnoza problemu).

2. Ustalenie sposobu rozwiązania problemu.

3. Wybór właściwej sankcji, którą poniesie sprawca w związku z przekroczeniem normy.

4. W przypadku powtarzania się zachowań niepożądanych odnotowanie zdarzenia w zeszytach kontaktów i zeszytach uwag, powiadomienie pedagoga szkolnego.

5. W sytuacjach szczególnie przykrych dla ofiary przemocy:

a) Natychmiastowe wezwanie rodzica sprawcy w celu nawiązania współpracy i zmiany zachowania dziecka,

- b) Powiadomienie rodziców ofiary. Udzielenie dziecku wsparcia i pomocy pedagogiczno-psychologicznej,
 - c) Powiadomienie pedagoga i dyrekcji szkoły,
6. W przypadku braku poprawy zachowania sprawcy i narastania problemu:
- a) nawiązanie współpracy z rodzicami,
 - b) zorganizowanie zajęć (godzina wychowawcza, ścieżki przedmiotowe, zajęcia pozalekcyjne), podczas których zostanie zdefiniowany problem i wypracowany sposób radzenia sobie z nim w zespole klasowym,
 - c) objęcie dziecka zajęciami socjoterapeutycznymi,
 - d) wykonanie przez sprawcę pracy na rzecz klasy czy szkoły o charakterze związanym z rodzajem przejawianego zachowania lub społecznie użytecznym.
7. W przypadku ucznia - sprawcy czynu karalnego (lub czynu o dużym negatywnym wydźwięku społecznym):
- a) niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego,
 - b) ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
 - c) przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi pod opiekę,
 - d) udzielenie ofierze wsparcia i pomocy pedagogiczno-psychologicznej,
 - e) powiadomienie rodziców uczniów - sprawcy oraz ofiary,
 - f) niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
 - g) zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

III. Procedura postępowania w przypadku wagarowania

Jeśli wychowawca stwierdzi godziny nieusprawiedliwione w terminie statutowym, wówczas:

1. Przy jednorazowej sytuacji przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z rodzicem (może być to informacja telefoniczna) i rozmawia z uczniem po jego powrocie do szkoły.
2. Przy kolejnych nieobecnościach wychowawca pisemnie zawiadamia rodzica poprzez zeszyt kontaktów i zaprasza go do szkoły celem omówienia problemu w obecności pedagoga i ucznia.
3. Przy braku poprawy oraz wyczerpaniu wszelkich działań ze strony wychowawcy w kontaktach z rodzicem, poinformowanie dyrektora szkoły o problemie.
4. Dyrektor powiadamia oficjalnie rodziców w formie pisemnego upomnienia o niedopełnieniu obowiązku posyłania dziecka do szkoły oraz o prawnych konsekwencjach i powiadamia policję.
5. W dalszym toku następuje powiadomienie Wydziału Oświaty i Sądu Rodzinnego (w zależności od sytuacji) o rażącym zaniedbaniu rodziców względem dziecka oraz wszczęcie postępowania egzekucyjnego.
6. W sytuacji, kiedy nauczyciel poweźmie informację o samowolnym opuszczeniu przez ucznia zajęć szkolnych powinien:
 - a) bezzwłocznie telefonicznie powiadomić o tym rodziców (powiadomienie może odbyć się za pośrednictwem sekretariatu szkoły, do którego nauczyciel przekazuje pisemną informację),
 - b) powiadomić wychowawcę klasy i dyrekcję szkoły.

IV. Procedura postępowania w przypadku kradzieży w szkole

1. W przypadku zgłoszenia kradzieży działania podejmuje wychowawca wraz z pedagogiem szkolnym.
2. Ustalenie wartości przedmiotu kradzieży oraz wszystkich okoliczności zdarzenia.
3. Powiadomienie rodziców ucznia poszkodowanego o kradzieży i podjęciu działań wyjaśniających oraz przysługującym im prawie zgłoszenia zdarzenia policji.
4. W przypadku ustalenia sprawcy powiadamia się jego rodziców oraz przeprowadza rozmowę z udziałem dyrekcji szkoły, podczas której ustala się konsekwencje wobec sprawcy oraz formy zadośćuczynienia poszkodowanemu (w

zależności od okoliczności w rozmowie może uczestniczyć przedstawiciel policji lub straży miejskiej).

5. W przypadku powtarzających się kradzieży powiadomienie Sądu Rodzinnego.

V. Procedura postępowania w przypadku zastraszania, wymuszania i wyłudzenia

1. Jeżeli uczeń, rodzic, nauczyciel, zgłaszają problem - wychowawca wspólnie z pedagogiem niezwłocznie badają sprawę, ponieważ w świetle prawa są to czyny karalne.

2. Ustalenie ofiary i sprawcy przemocy (diagnoza problemu).

3. Powiadomienie niezwłocznie dyrekcji szkoły.

4. Natychmiastowe powiadomienie rodziców osoby pokrzywdzonej oraz objęcie jej opieką w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Udzielenie dziecku pomocy pedagogiczno-psychologicznej.

5. Sprawca zdarzenia, uczeń szkoły ponosi poważne konsekwencje czynu i dodatkowo nakłada się na niego wykonanie pracy na rzecz klasy czy szkoły o charakterze związanym z rodzajem przejawianego zachowania lub prac społecznie użytecznych.

6. O sprawie wychowawca powiadamia rodziców sprawcy, z którymi nawiązuje kontakt w celu zmiany postawy dziecka. W rozmowie uczestniczy pedagog szkolny (w zależności od okoliczności w rozmowie może uczestniczyć przedstawiciel policji lub straży miejskiej).

7. W przypadku, gdy nie jest znany sprawca, dyrektor szkoły zawiadamia policję.

8. W przypadku powtarzających się zachowań – powiadomienie Sądu Rodzinnego i Policji.

VI. Procedura postępowania w przypadku przynoszenia przez ucznia i używania niebezpiecznych narzędzi: scyzoryki noże, łańcuchy, szpikulce itp.

1. Przedmiot taki należy natychmiast skonfiskować i zabezpieczyć.

2. Powiadomić za pośrednictwem wychowawcy rodziców.

3. Wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą ze swoim podopiecznym i pierwszy tego typu incydent traktuje jako ostrzeżenie.
4. W wypadku powtórzenia się sytuacji powiadomienie pedagoga szkolnego, wezwanie do szkoły rodzica i nałożenie kary.
5. W sytuacji użycia takiego przedmiotu przeciwko osobie, a w konsekwencji naruszenia cielesności lub utraty zdrowia (wystąpienie obrażeń) zabezpieczamy od strony medycznej poszkodowanego (pielęgniarka lub nauczyciel) oraz udzielamy jej wsparcia i pomocy psychologicznej zaś dyrektor powiadamia rodziców poszkodowanego o zdarzeniu.
6. Izolujemy sprawcę, który składa wyjaśnienia.
7. Dyrektor powiadamia rodziców sprawcy oraz policję.
8. Niezwłocznie przez specjalistę ds. BHP sporządzany jest protokół zdarzenia.
9. Sprawca zdarzenia, uczeń szkoły ponosi poważne konsekwencje czynu i nakłada się na niego dodatkowo wykonanie pracy na rzecz klasy czy szkoły o charakterze związanym z rodzajem przejawianego zachowania lub prac społecznie użytecznych.

VII. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego i własnych środków audiowizualnych (np. MP-3, aparaty fotograficzne) na zajęciach lekcyjnych.

1. Nakaz wyłączenia „aparatu”, powiadomienie o zdarzeniu wychowawcy ucznia.
2. W przypadku powtórzenia zachowania – zabranie „aparatu” i zdeponowanie go w sekretariacie szkoły (szkoła nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne uszkodzenie urządzenia).
3. Powiadomienie rodziców, którzy odbierają „aparat” z sekretariatu szkoły.
4. W przypadku powtórzenia zdarzenia – nałożenie na sprawcę kary.

W szkole ponadto obowiązują procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją, zawarte w Krajowym programie Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 13 stycznia 2004r.

VIII. Procedura postępowania w przypadku usiłowania lub zamiaru samobójczego.

1. Kontakt, komunikacja i wsparcie:

Pracownik szkoły, który dowiedział się o zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa ucznia natychmiast nawiązuje i podtrzymuje kontakt niewerbalny i werbalny z dzieckiem, następnie zawiadamia (np. za pośrednictwem innego ucznia lub telefonicznie dyrekcję szkoły).

2. Dyrektor szkoły zapewnia uczniowi bezpieczeństwo fizyczne poprzez:

- stałą obecność z uczniem osoby dorosłej,
- udzielenie (w razie potrzeby) pierwszej pomocy,
- zawiadomienie rodziców ucznia, pogotowia ratunkowego lub policji,
- izolację ucznia od rówieśników.

3. Dyrektor szkoły ponadto:

- zawiadamia organ nadzoru pedagogicznego o zaistniałej sytuacji,
- przekazuje ucznia rodzicom i ewentualnie służbom ratunkowym z przygotowaną wcześniej informacją o możliwości pomocy specjalistycznej dla ucznia i jego rodziców.

4. Następnie dyrektor organizuje:

- powołuje Doraźny Zespół Kryzysowy do diagnozowania sytuacji i podejmowania działań interwencyjnych i współpracy międzyinstytucjonalnej,
- zespół nawiązuje współpracę z instytucjami, które mogą pomóc w rozwiązaniu sytuacji kryzysowej (Ośrodki Pomocy Społecznej, PCPR, inne),
- interwencję w środowisku rówieśniczym prowadzoną przez pedagoga i psychologa szkolnego lub psychologa MPPP albo inną osobę przeszkoloną w interwencji kryzysowej na terenie placówek oświatowych: w celu prewencji naśladownictwa i pomocy uczniom w odreagowaniu stresu, spotkanie dla wychowawcy, nauczycieli uczących ucznia i Rady Pedagogicznej w celu:
 - poinformowania o zaistniałej sytuacji i jej przebiegu,
 - pomocy nauczycielom i pracownikom szkoły w odreagowaniu stresu psychicznego,
 - diagnozy sytuacji życiowej ucznia i formułowania sposobów pomocy uczniowi.

5. Dyrektor szkoły zapewnia monitoring i profilaktykę w celu:

*Wspieramy ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa i jego rodziny poprzez:

- pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodzinę wsparcia specjalistycznego (medycznego, psychologicznego),
- realizowania zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się dzieckiem.

*Opracowania i wdrożenia na terenie szkoły zapobiegania samobójstwom uczniów poprzez:

- rozpoznanie uczniów z zaburzeniami osobowości i zaproponowanie im pomocy psychologicznej,
- nawiązanie bliższych kontaktów z młodymi ludźmi, rozmowy z nimi oraz staranie się, by ich zrozumieć i udzielić pomocy,
- zmniejszanie ich negatywnych emocji wynikających ze stresu psychicznego,
- zwracanie uwagi i uczenie się, jak w wypowiedziach i /lub w zmianie zachowania niewerbalnego rozpoznawać sygnały ostrzegające o samobójstwie,
- pomaganie w nauce uczniom o mniejszych umiejętnościach,
- zwracanie uwagi na przypadki wagarowania,
- destygmatyzacja choroby psychicznej i eliminowanie używania alkoholu i narkotyków,
- ograniczenie dostępu uczniów do środków umożliwiających popełnienie samobójstwa,
- podjęcie działań w miejscu pracy nauczycieli i innych członków personelu szkoły, zmniejszających stres zawodowy.

IX. Procedury postępowania w przypadku śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły i poza nią.

1. Dyrektor szkoły niezwłocznie kontaktuje się w przypadku śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z:

- służbami medycznymi,
- rodzicami
- policją, prokuraturą,
- organem nadzoru pedagogicznego i organem prowadzącym szkołę.

2. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o wydarzeniu. Organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i policji w przypadku ich działań. Prosi o pomoc straż miejską (umożliwienie szkole prawidłowego funkcjonowania: oddzielenie szkoły od mediów i osób postronnych).
3. Wyznacza osobę odpowiedzialną do kontaktów z mediami.
4. Podejmuje decyzje o dalszej pracy szkoły w danym dniu.
5. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.
6. Dyrektor szkoły podejmuje następujące działania w sytuacji śmierci samobójczej poza szkołą:
 - powiadamia nadzór pedagogiczny i nadzór organu prowadzącego szkołę,
 - organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.

X. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji (naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych) podejmuje się następujące kroki:

1. Nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy,
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego, szkolnego koordynatora ds. bezpieczeństwa oraz dyrekcję szkoły,
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz – w ich obecności – z uczniem.

W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje się ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś szczególnego nadzoru nad dzieckiem,

4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ucznia, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałym przypadku sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich)
5. Szkoła powiadamia sąd lub policję, jeżeli wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia,

spotkania z pedagogiem, psychologiem), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów.

XI. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy,
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego – stwarza warunki w jakich nie będzie zagrożone jego zdrowie lub życie (uczeń pozostaje pod opieką osoby pełnoletniej),
3. Wzywa lekarza lub pielęgniarkę szkolną w celu stwierdzenia stanu trzeźwości i ewentualnie udzielenia pomocy medycznej,
4. Zawiadamia o fakcie dyrektora szkoły lub szkolnego koordynatora ds. bezpieczeństwa oraz rodziców/opiekunów ucznia, który zobowiązuje się do niezwłocznego odebrania dziecka ze szkoły,
5. W przypadku odmowy ze strony rodziców/opiekunów o pozostawieniu ucznia w szkole lub przewiezieniu go do placówki służby zdrowia, bądź przekazaniu go do dyspozycji policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia w porozumieniu z dyrektorem szkoły/ placówki,
6. W przypadku ucznia będącego pod wpływem alkoholu – jeżeli rodzice odmawiają przyjazdu, a uczeń jest agresywny wobec kolegów, nauczycieli lub swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych – szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę policji,
7. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień lub w przypadku jej braku do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie skończył 18 lat,
8. Jeżeli zdarzenia, w których uczeń przed ukończeniem 18. roku życia znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, powtarzają się, świadczy to o jego demoralizacji i nakłada na szkołę obowiązek powiadomienia o tej szczególnej sytuacji policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego,

9. Spożywanie przez ucznia, który nie ukończył 17 lat alkoholu na terenie szkoły stanowi wykroczenie z art. 43 Ustawy z dn. 26.10.1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję i dalszy tok postępowania leży już w kompetencjach tej instytucji.

XII. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje się na terenie szkoły, substancję przypominającą wyglądem narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji,
2. Próbuje, o ile to możliwe, ustalić, do kogo należy znaleziona substancja,
3. O zaistniałym zdarzeniu powiadamia dyrekcję szkoły i wzywa policję,
4. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

XIII. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji

1. O swoich spostrzeżeniach lub podejrzeniach powiadamia dyrekcję szkoły,
2. O zaistniałym zdarzeniu powiadamia rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa w szkole,
3. Gdy uczeń nie chce przekazać substancji na prośbę nauczyciela, szkoła wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję,
4. Jeżeli uczeń dobrowolnie wyda nauczycielowi substancję, nauczyciel po odpowiednim jej zabezpieczeniu, zobowiązany jest niezwłocznie przekazać ją policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję, a całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę ze zdarzeń wraz z własnymi spostrzeżeniami.

Uwaga: zgodnie z przepisami Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce karane jest:

- Posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- Wprowadzenie do obrotu środków odurzających,
- Udzielanie, ułatwianie, umożliwianie innej osobie ich użycia oraz nakłanianie do użycia,
- Wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających,

XIV. Popęlnienie czynu karalnego lub przestępstwa na terenie szkoły:

CZYN KARALNY – sprawcą jest uczeń, który ukończył lat 13, ale nie ukończył lat 17

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego:

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest na terenie szkoły i jest znany) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi pod opiekę,
4. Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
5. Niezwłoczne powiadomienie policji, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub sprawca jest uczniem innej szkoły i jego tożsamość nie jest znana,
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie policji.

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą przestępstwa

Nauczyciel będący na miejscu zdarzenia zobowiązany jest do:

1. Udzielenia pierwszej pomocy bądź zapewnienia jej przez wezwanie lekarza lub pielęgniarki szkolnej w przypadku, gdy ofiara doznała obrażeń,
2. Niezwłocznego powiadomienia dyrektora szkoły,
3. Powiadomienia rodziców ucznia,
4. Niezwłocznego wezwania policji w przypadku, gdy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i przesłuchania ewentualnych świadków zdarzenia.

XV. Postępowanie w przypadku rażących zaniedbań opiekuńczych ze strony rodziców.

1. Uczeń powinien zgłosić ten fakt wychowawcy, nauczycielowi, pedagogowi szkolnemu, dyrekcji lub innemu pracownikowi szkoły, którzy zobowiązani są wskazać odpowiednie placówki świadczące pomoc psychologiczno-pedagogiczną lub medyczną,

2. Wychowawca, który zaobserwował lub powziął informację o rażących zaniedbaniach opiekuńczych ze strony rodziców/ opiekunów, powinien zgłosić ten fakt pedagogowi szkolnemu, dyrekcji lub innemu pracownikowi szkoły, którzy zobowiązani są wskazać odpowiednie placówki świadczące pomoc psychologiczno-pedagogiczną lub medyczną,

3. Nauczyciel, który zaobserwował lub powziął informację o rażących zaniedbaniach opiekuńczych ze strony rodziców/opiekunów, powinien zgłosić ten fakt wychowawcy, pedagogowi szkolnemu, dyrekcji lub innemu pracownikowi szkoły, którzy zobowiązani są wskazać odpowiednie placówki świadczące pomoc psychologiczno-pedagogiczną lub medyczną.

Sposób postępowania w przypadku incydentu bombowego

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.

Zainteresowanie i uwagi ze strony całego środowiska szkolnego wymagają:

- Rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób,
- Pozostawione bez opieki przedmioty, typu: teczki, paczki, pakunki itp.
- Osoby wyglądające na obcokrajowców,
- Osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku,
- Samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach.

Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.

Należy wszystkim osobom przebywającym na terenie szkoły zapewnić bezpieczeństwo, uniemożliwić osobom postronnym dotykanie nieznanymi przedmiotów i natychmiast powiadomić Policję pod numerem 997 lub 112.

Dyrektor szkoły powinien wiedzieć, że gdy Policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole, to wówczas:

- Funkcjonariusz Policji powinien przedstawić powód przybycia i okazać legitymację służbową,
- Policjant ma obowiązek poinformowania dyrektora szkoły o przyczynie zatrzymania ucznia,
- Dyrektor ma prawo zapisać dane osobowe policjanta oraz numer legitymacji służbowej w celu sporządzenia własnej dokumentacji,
- Pedagog, psycholog, lub wychowawca klasy powinien sprowadzić ucznia do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje ucznia o przyczynach zatrzymania i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą.

KAŻDA WIZYTA POLICJANTÓW W SZKOLE POWINNA BYĆ WCZEŚNIEJ ZASYGNALIZOWANA DYREKTOROWI LUB INNEJ OSOBIE UPOWAŻNIONEJ DO KONTAKTOWANIA SIĘ Z POLICJĄ.

XVI. W przypadku, gdy nauczyciel zauważy, że na terenie szkoły znajduje się uczeń używający wyrobów tytoniowych, należy podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zobowiązany jest powiadomić o tym fakcie wychowawcę klasy.
2. Wychowawca klasy lub pedagog szkolny przeprowadzają rozmowę z uczniem i stosują karę regulaminową w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
3. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia.
4. Uczeń, rodzice i wychowawca lub pedagog szkolny podpisują kontrakt..
5. Wychowawca monitoruje respektowanie postanowień kontraktu.
6. W przypadku braku poprawy i dalszej demoralizacji dyrektor szkoły informuje sąd ds. nieletnich.

Nauczyciel ma obowiązek sporządzić notatkę służbową ze zdarzenia, do którego zastosował powyższe procedury, przekazać ją szkolnemu koordynatorowi ds. bezpieczeństwa oraz monitorować sytuację dziecka i jego funkcjonowanie emocjonalne, psychiczne i osobowościowe.

X. EWALUACJA PROGRAMU:

Efekty działań wychowawczo – profilaktycznych będą monitorowane na bieżąco. Ewaluacja częściowa Programu Wychowawczo- Profilaktycznego jest przeprowadzana na każdym roku ich realizacji, zgodnie z kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa na dany rok. Końcowa ewaluacja szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego odbędzie się po 4 latach jego realizacji. Wnioski z przeprowadzonej ewaluacji końcowej będą podstawą do opracowania Szkolnego Programu W-P na kolejne lata nauki.

Sposoby zbierania informacji realizacji zadań z programu:

- obserwacja uczniów w różnych sytuacjach szkolnych;
- rozmowy z nauczycielami, uczniami, rodzicami;
- analiza dokumentów szkolnych;
- ankiety,
- wywiad,
- analiza dokumentów,
- analiza przypadków
- grupy fokusowe

LITERATURA

1. E. Konińska: Mądre i skuteczne zasady konstruowania szkolnych programów profilaktycznych. Wyd. Rubikon. Kraków 2002.
2. M. Konopczyński i inni: Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki oświatowej. ORE- 2017.
3. M. Woynarowska-Soldan: Badanie klimatu społecznego – Ankieta dla uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz rodziców uczniów. ORE Warszawa 2017.
4. Gaś Z., Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły. ORE Warszawa 2017.
5. A. Brzezińska- Psychologiczne portrety człowieka. GWP. Gdańsk 2005.

6. T. Zubrzycka- Maciąg: Wychowanie w praktyce szkolnej. Wyd. Difin Warszawa 2016
7. T. Gordon: Wychowanie bez porażek w szkole. Pax 1995
8. R. Adler: Relacje interpersonalne. Wyd. Rebis 2006
9. A. Kołodziejczyk i 2 in.: Spójrz inaczej. Program zajęć wychowawczo-profilaktycznych. Wyd. ATE. 2008.
10. www.reformaedukacji.men.gov.pl
11. www.ore.edu.pl

XI. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

1. Arkusz zbiorczy do badania klimatu społecznego za pomocą ankiety.
2. Plany działań wychowawczo-profilaktycznych poszczególnych klas na dany rok szkolny.